

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Prop. 172 L

(2016–2017)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Midlertidig endring i pengespilloven (jubileumsgave til Den Norske Turistforening)

*Tilråding fra Kulturdepartementet 15. september 2017,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kulturdepartementet foreslår i denne proposisjonen en midlertidig endring i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v., som vil åpne for å gi Den Norske Turistforening (DNT) en gave i anledning 150-årsjubileet. Denne gaven skal finansieres gjennom en lottotrekning i regi av Norsk Tipping AS. Siden en slik gave vil berøre den lovfestede fordelingsnøkkelen for overskuddet fra Norsk Tippings spill, er en lovendring nødvendig.

2 Bakgrunnen for proposisjonen

2.1 Innledning

DNT fyller 150 år i 2018. DNT er landets viktigste friluftslivsorganisasjon og betyr mye for den høye friluftslivsdeltakelsen i Norge. Gjennom fellesurer, turisthytter i fjellet og merking av turløyper, gjør organisasjonen et viktig arbeid for å tilrettelegge for friluftsliv, fellesskap og bedret folkehelse.

Regjeringen, ved Kulturdepartementet, ønsker i anledning jubileet å gi en gave som skal bidra til å videreføre og styrke det viktige arbeidet DNT gjør for å legge til rette for naturopplevelser for hele befolkningen. Departementet ønsker derfor å gi DNT halvparten av overskuddet fra en særskilt lottotrekning. DNT har et nært samarbeid med

Norsk Tipping, og har i mange år mottatt midler gjennom tippenøkkelen. Det er derfor naturlig og ønskelig at det er nettopp en av Norsk Tippings treknings som er utgangspunktet for gaven.

2.2 Høringsbrev 8. juni 2017

Forslaget til midlertidig endring i pengespilloven ble sendt på høring 8. juni 2017. Høringsfristen ble med hjemmel i utredningsinstruksen forkortet til 2 måneder. Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Datatilsynet
Forbrukerombudet
Hjelpelinjen for Spilleavhengige
Korus-Øst
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Lotterinemnda

Actis
ADHD Norge
Akan
Amnesty International Norge
Astma- og allergiforbundet
Autismeforeningen
Barnekrefftforeningen
Blå Kors Senter
Bransjeforeningen for samfunnsnyttig
lotterivirksomhet

Brystkreftforeningen
 Care Norge
 Caritas Norge
 Cerebral Parese-foreningen
 De 10 Humanitære AS
 Den Norske Kreftforening
 Den Norske Turistforening
 Diabetesforbundet
 ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering
 Flyktningshjelpen
 Forbundet mot rusgift
 Foreningen for hjertesyke barn
 Foreningen for muskelsyke
 Foreningen for voksne med medfødt hjertefeil
 Framtiden i våre hender
 Frivillighet Norge
 Funksjonshemmedes fellesorganisasjon
 Greenpeace Norge
 Harry Benjamin ressurscenter
 Hest og Helse
 Hørselshemmedes landsforbund
 Kommunesektorens organisasjon
 Korpsnett Norge
 Landsforbundet mot stoffmisbruk
 Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke
 Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsning
 Landsforeningen for Nyrepasienter og
 Transplanterte
 Landsforeningen for Polioskadde
 Landsforeningen uventet barnedød
 Landsrådet For Norske Ungdomsorganisasjoner
 Mental Helse
 Mercy Ships Norge
 Miljøagentene
 Multippel Sklerose forbundet
 Myalgisk Encefalopati Nettverket i Norge
 (MENiN)
 Nasjonalforeningen for folkehelsen
 NHO
 NORILCO
 Norges Astma- og Allergiforbund
 Norges Bedriftsidrettsforbund
 Norges Bingo- og Lotteriforbund
 Norges Blindeforbund
 Norges Døveforbund
 Norges Handikapforbund
 Norges idrettsforbund
 Norges Jeger- og Fiskerforbund
 Norges KFUK-KFUM
 Norges Kvinne- og familieforbund
 Norges Miljøvernforbund
 Norges Naturvernforbund
 Norges Parkinsonforbund
 Norges Røde Kors
 Norsk Epilepsiforbund

Norsk Folkehjelp
 Norsk Forbund for Utviklingshemmede
 Norsk Foreldrelag for Funksjonshemmede
 Norsk Forening for Spillproblematikk
 Norske Kvinners Sanitetsforening
 Norsk musikkråd
 Psoriasis- og eksemforbundet
 Norsk Revmatikerforbund
 Norsk Rikstoto
 Norsk teateråd
 Norsk Tipping AS
 Norske Redningshunder
 Plan Norge
 Redd Barna
 Redningsselskapet
 Regnskogfondet
 Right to Play
 Rådet for psykisk helse
 Spillavhengighet – Norge
 Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo
 Stiftelsen Norsk Luftambulans
 Stiftelsen SOS barnebyer Norge
 Tippekommisjonærenes Landsforening
 WWF – Norge

3 Jubileumsgave til Den Norske Turistforening

3.1 Gjeldende rett

Pengespilloven § 10 andre ledd fastlegger den såkalte tippenøkkelen, altså hvordan overskuddet fra Norsk Tippings spill skal fordeles. Overskuddet fra Norsk Tippings spill fordeles først med 6,4 % til helse- og rehabiliteringsformål. Deretter fordeles resterende overskudd med 64 % til idrettsformål, 18 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

3.2 Høringsbrevets forslag

I høringsbrevet av 8. juni 2017 ble det foreslått en lovendring som gir et midlertidig unntak fra tippenøkkelen for én enkelt lottotrekning i 2018. Det er i lovforslaget lagt opp til at overskuddet fra den aktuelle lottotrekningen fordeles slik at 50 % går til fordeling etter den alminnelige tippenøkkelen og 50 % utgjør gaven til DNT. Andelen som går til DNT begrenses oppad til kr. 15 millioner. Denne finansieringsløsningen er foreslått på bakgrunn av det nære samarbeidet mellom DNT og Norsk Tipping AS. Det er derfor naturlig og ønskelig at

det er nettopp en av Norsk Tippings treknings som er utgangspunktet for gaven.

Stoltenberg II-regjeringen fremmet forslag om en tilsvarende lovendring for å gi en jubileumsgave til Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité i 2012. Stortinget sluttet seg til dette og vedtok en midlertidig lovending.

3.3 Høringsinstansenes syn

Friluftsrådernes landsforbund, Telemark fylkeskommune og Norges bingo- og lotteriforbund støtter lovforslaget.

De fleste høringsinstansene var positive til at DNT får jubileumsgave, og understreket det viktige arbeidet DNT gjør.

Flere høringsinstanser, blant andre *Brystkreftforeningen*, *NORILCO* og *Barnekreftforeningen* (felles svar), *Kulturalliansen*, *Norsk musikkråd* og *Musikkutstyrsordningen* (felles svar), *ExtraStiftelsen*, *Norges Døveforbund*, *Norges Handikapforbund*, *Norsk Forening for Spillproblematikk*, *Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon* (FFO) og *Rogaland fylkeskommune*, er imidlertid negative til at jubileumsgaven finansieres gjennom en endring i pengespilloven § 10. Disse høringsinstansene mener en slik gave må finansieres på en annen måte. Mange av instansene mener bl.a. at en slik endring kan sette en uheldig presedens for framtiden. *FFO* uttaler for eksempel:

«FFO mener det mest uheldige er at en beslutning om en slik gave kan skape presedens. Det vil også i framtiden være gode og verdige formål og beslutningen reiser noen prinsipielle spørsmål om hvilke organisasjoner som skal kunne tilgodesees på denne måten i framtiden. Skal tippemidler brukes i slike sammenhenger må det først etableres et kriteriegrunnlag som er fastsatt i samråd med frivilligheten selv.»

ExtraStiftelsen, *Forbundet mot Rusgift* og *Norges Handikapforbund* er blant høringsinstansene som mener det er prinsipielt uheldig å gripe inn i den vedtatte fordelingsnøkkelen for tippemidlene.

Norges Døveforbund, *Harry Benjamin resursenter* og *Norges Kvinne- og familieforbund* peker på at forslaget vil medføre mindre midler til de øvrige formålene som tilgodeses gjennom tippennøkkelen. Sistnevnte uttaler:

«Forslaget innebærer redusering av den potten som skal gå til alle frivillige organisasjoner. I realiteten blir det da en gave fra frivillige organisasjoner i Norge til Den norske turistforening.»

Spillavhengighet Norge mener at koblingen mellom pengespill og samfunnsnyttige organisasjoner, idrett og kultur er prinsipielt uheldig.

Norsk Tipping ber i sin høringsuttalelse om at det framgår i lovforslaget hvordan overskuddet fra en spilleomgang skal beregnes, ettersom det framgår av høringsbrevet at det skal tas hensyn til kostnadene ved beregning av overskuddet.

3.4 Departementets vurdering

Departementet mener at én lottotrekning som fordeles slik at 50 % går til fordeling etter den alminnelige tippennøkkelen og 50 % utgjør en gave til DNT, vil kunne føre til økt oppmerksomhet på Norsk Tipping som en samfunnsansvarlig pengespilltilbyder og enerettsmodellens rolle knyttet til finansiering av gode formål i Norge.

Etter departementets syn vil en slik jubileumsgave til DNT ikke sette en uheldig presedens for framtiden. Det foreligger særlige forhold som tilsier at DNT bør få en slik gave. DNT er landets største friluftsansettelse, og tilrettelegger for friluftsglede for folk i alle aldre, uavhengig av medlemskap. Foreningen tilgjengeliggjør naturen ved å merke turstier, føre opp og drive hytter og serveringssteder og ved å arrangere guidede turer. DNTs særstilling innebærer følgelig at det heller ikke skapes en uforutsigbar situasjon for de øvrige formålene som mottar utbetalinger fra tippennøkkelen.

På bakgrunn av dette mener departementet at det bør vedtas en lovendring som gir et midlertidig unntak fra tippennøkkelen for én enkelt lottotrekning. Hvilken lottotrekning i 2018 endringen skal gjelde vil bli fastsatt i dialog med Norsk Tipping.

Norsk Tipping har i sin høringsuttalelse bedt om at departementet presiserer hvordan overskuddet fra en spilleomgang skal beregnes. Departementet mener den mest hensiktsmessige løsningen vil være å ta utgangspunkt i netto spillinntekter for den aktuelle omgangen, med fratrukk av provisjoner.

3.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Norsk Tipping har estimert at etter fradrag for gevinster og andre kostnader, utgjør overskuddet fra en lottotrekning som gjenstår til fordeling etter pengespilloven § 10 annet ledd normalt ca. 28 mill. kroner.

Departementet foreslår at overskuddet i den aktuelle lottotrekningen fordeles slik at 50 % av

overskuddet tilfaller DNT i gave, mens de resterende 50 % fordeles på vanlig vis etter pengespilloven § 10 annet ledd. Beregnet med utgangspunkt i en lottotrekning med normal omsetning, vil dette gi ca. 14 mill. kroner som tilfaller DNT som en jubileumsgave.

Omsetningen i den aktuelle spilleomgangen kan bli høyere eller lavere enn normalomsetningen, og avhenger av hvor mange spillere som deltar i den aktuelle trekningen. Da man avholdt trekningen til inntekt for Norges idrettsforbund i 2012 var det ventet at omsetningen ville bli høyere enn normalt på grunn av økt oppmerksomhet rundt trekningen. Denne forventningen slo imidlertid ikke til. Hvor stor omsetningen vil bli, vil først bli klart når trekningen er avholdt.

I lovforslaget er det lagt opp til at jubileumsgaven til DNT skal begrenses oppad til 15 mill. kroner. Dette for å ta høyde for at omsetningen i den aktuelle trekningen er vesentlig høyere enn ved en ordinær omgang. Det er ikke inntatt en tilsvarende nedre grense.

Lovendringsforslaget har ikke særskilte økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Kulturdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig endring i pengespilloven (jubileumsgave til Den Norske Turistforening).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om midlertidig endring i pengespilloven (jubileumsgave til Den Norske Turistforening) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om midlertidig endring i pengespilloven (jubileumsgave til Den Norske Turistforening)

I

I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. gjøres følgende endring:

§ 10 *nytt syvende ledd skal lyde:*

I 2018 gjennomføres en spilleomgang for tallspillet Lotto hvor overskuddet fra spilleomgangen fordeles med 50 % til Den Norske Turistforening og 50 % til fordeling etter annet ledd. Andelen til Den Norske Turistforening skal likevel ikke overstige 15 millioner kroner.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. § 10 nytt syvende ledd oppheves 1. januar 2019.

